

Från: [redacted]@polisen.se
Till: Regelrådet
Kopia: [redacted]
Ärende: Förslag till nya föreskrifter om ordningsvakter
Datum: den 20 oktober 2023 17:17:55
Bilagor: [Ändringsföreskrift 670-1 \(Till Regelrådet\).docx](#)
[Konsekvensutredning ändring i FAP 670-1 \(Till Regelrådet\).docx](#)

Du får inte e-post ofta från linda.alen@polisen.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej!

Regelrådet ges härmed tillfälle att yttra sig över Polismyndighetens bilagda förslag till ändringar i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter samt tillhörande konsekvensutredning.

Svar önskas efter ert sammanträde som äger rum **den 7 november 2023**. Svar skickas till linda.alen@polisen.se med kopia till johan.smith@polisen.se.

Vänliga hälsningar

Linda Alén
Gruppchef
Polismyndigheten
Nationella operativa avdelningen
072-500 34 39
linda.alen@polisen.se

Föreskrifter om ändring i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter, FAP 670-1;

PMFS 2023:00
FAP 670-1

Utkom från trycket
den

beslutade den dag månad år.

Polismyndigheten föreskriver med stöd av 20 § förordningen om ordningsvakter (2023:00) i fråga om Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter, FAP 670-1,

dels att 3 kap. 1 §, 5 kap., 6 kap. samt 7 kap. 4 och 8 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 7 kap. 6 §, allmänna råden till 3 kap. 2 §, 4 kap. 3 och 4 §§, 7 kap. 2–4 §§, och 8 kap. 2 § ska utgå,

dels att 1 kap., 2 kap. 1–3 §§, 3 kap. 4 §, 4 kap. 1–6 §§, 7 kap. 2, 3, 6, 7, 9 och 10 §§, 8 kap. 2 §, 9 kap. 13 §, bilaga 1–3 och rubriken till 2 och 3 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 4 kap. 2 a och 4 a §§ och 9 kap. 14 §, av följande lydelse.

1 kap. Tillstånd att använda ordningsvakter

Allmänt om ansökan

1 § Om sökanden är en juridisk person ska uppgifter om namn, telefonnummer och e-post till en fysisk kontaktperson anges i ansökan för kommunikering gällande ansökan och för samverkan med Polismyndigheten.

Ansökan om tillstånd

2 § Ansökan om tillstånd att använda ordningsvakter ska göras på Polismyndighetens formulär xxxx eller på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

3 § Sökanden ska i ansökan ange

- på vilket sätt och för vilka uppgifter ordningsvakterna ska användas,
- vilken tidsperiod ansökan avser,
- vilka veckodagar och tider på dygnet som det finns behov av ordningsvakter, och
- minsta antalet ordningsvakter som behövs.

4 § Sökanden ska i ansökan ange de omständigheter som talar för att den allmänna ordningen och säkerheten eller tryggheten på den aktuella platsen, i området eller verksamheten kan komma att förbättras om ordningsvakter arbetar där.

Allmänna råd

För att visa att det finns ett behov av ordningsvakter kan sökanden exempelvis lämna in underlag i form av brottsstatistik eller annan dokumenterad erfarenhet av ordningsstörningar. Även observationer, trygghetsmätningar, kommunala lägesbilder eller andra liknande underlag kan styrka behovet av ordningsvakter.

5 § Om ansökan avser en plats eller ett område ska det tydligt framgå vilken geografisk yta som ansökan avser. Platsen eller området ska vara tydligt avgränsat och preciserat. Sökanden ska visualisera beskrivningen av den geografiska ytan genom att bifoga en karta till ansökan.

Om ansökan avser en verksamhet ska det anges vilken typ av verksamhet som avses och, i de fall det är aktuellt, uppgifter om de lokaler eller platser som verksamheten är knuten till. Lokalerna och platserna ska visualiseras genom ritningar.

Ansökan ska också vid behov innehålla information om särskilda egenskaper eller risker förknippande med platsen eller verksamheten som kan påverka den enskilde ordningsvaktens säkerhet.

Allmänna råd

Om tillståndet att använda ordningsvakter avser en verksamhet omfattas även ordningsstörningar som har en tydlig anknytning till och uppstår i anslutning till verksamheten. Som exempel kan nämnas ordningsstörningar som uppstår i en kö till verksamhetens lokal. Sådana omständigheter får anses omfattas av ansökan och behöver inte preciseras särskilt.

Detsamma gäller sådana verksamheter som undantas från tillståndskravet enligt 5 § lagen (2023:421) om ordningsvakter.

Exempel på risker kan vara arbete i anslutning till väg- och järnvägsmiljö eller byggarbetsplatser.

Ansökan om förlängning av tillstånd

6 § Ansökan om förlängning av tillstånd att använda ordningsvakter ska göras på Polismyndighetens formulär xxxx eller på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

7 § Vid ansökan om förlängning av ett tillstånd ska sökanden ange om förutsättningarna för det tidigare meddelade tillståndet har förändrats.

Om särskilda skäl enligt 3 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter återopas för förlängningen ska dessa anges.

Sökanden ska även ange vilken tidsperiod ansökan om förlängning avser.

Upplysningsskyldighet

8 § Tillståndshavaren ska snarast meddela Polismyndigheten om förutsättningarna för ett tillstånd ändras. Informationen ska lämnas på Polismyndighetens formulär xxxx eller på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

Allmänna råd

Exempel på när sådan information ska lämnas är om det skett en väsentlig ökning eller minskning av ordningsstörningar på platsen, i området eller verksamheten. Andra exempel är om en verksamhet har bytt ägare, del av verksamheten upphört eller väsentligen ändrat karaktär.

Tillsyn

9 § Tillståndshavaren, eller företrädare för denna, ska på begäran av Polismyndigheten eller annan tillsynsmyndighet visa upp beslutet om tillstånd att använda ordningsvakter.

2 kap. Ansökan om förordnande som ordningsvakt och till särskild utbildning

1 § Ansökan om förordnande som ordningsvakt ska göras på Polismyndighetens formulär xxxx eller på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

Om sökanden har varit bosatt i ett land utanför EU och Storbritannien ska utdrag ur belastningsregister eller motsvarande från behörig myndighet i det land eller de länder där sökanden har varit bosatt lämnas in vid ansökan. Den som tidigare har varit förordnad som ordningsvakt behöver inte lämna in sådana utdrag som avser tidsperioder före det senaste förordnandet.

Den som ansöker om förordnande som ordningsvakt ska bifoga ett intyg som styrker godkänt betyg i det svenska språket enligt 3 kap. 4 § andra stycket. Detta gäller inte om sökanden tidigare har varit förordnad som ordningsvakt.

2 § Vid prövning av en ansökan om förordnande som ordningsvakt ska, förutom kraven på laglydnad och lämplighet enligt 3 kap. denna föreskrift, hänsyn endast tas till sakliga grunder såsom den sökandens skicklighet.

3 § Ansökan till särskild utbildning ska göras på Polismyndighetens formulär xxxx eller på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

3 kap. Laglydnads- och lämplighetsprövning vid ansökan om förordnade som ordningsvakt

4 § Sökanden ska ha sådana kunskaper i det svenska språket och om svenska förhållanden att han eller hon har förutsättningar för att utföra uppdraget som ordningsvakt på ett rättssäkert och tillfredsställande sätt.

Sökanden ska ha godkänt betyg i Svenska 1 från gymnasieutbildning eller motsvarande utbildning.

4 kap.

1 § Ordningsvakt som utför en uppgift som omfattas av kravet på avrapportering enligt 7 kap. 7 § första stycket ska med godkänt resultat ha genomgått sådan utbildning som Polismyndigheten föreskrivit eller godkänt för uppgiften.

2 § För att förordnas som ordningsvakt första gången ska sökanden ha genomgått grundutbildning med godkänt resultat.

2 a § Grundutbildning för ordningsvakt ska ha det innehåll som anges i *bilaga 1*.

Utbildningen ska i övrigt utformas och genomföras enligt den kursplan som Polismyndigheten har fastställt.

En timme utgör 45 minuter undervisning.

3 § Om en sökande har genomgått föreskriven väktar- eller skyddsvaktsutbildning med godkänt resultat får de utbildningsmoment som innebär en upprepning av redan inhämtade kunskaper och färdigheter undantas från grundutbildningen för ordningsvakter om Polismyndigheten bedömer det lämpligt.

Detsamma ska gälla för en sökande som har varit anställd som polis.

4 § Den som är eller har varit förordnad som ordningsvakt ska genomgå fortbildning med godkänt resultat för att på nytt kunna förordnas som ordningsvakt.

4 a § Fortbildningen ska ha det innehåll som anges i *bilaga 2*.

Utbildningen ska i övrigt utformas och genomföras enligt den kursplan som Polismyndigheten har fastställt.

Fortbildningen ska omfatta minst 50 timmar. En timme utgör 45 minuter undervisning.

5 § Den som har ett förordnande som ordningsvakt och innehar körkort med behörighet B får antas till särskild utbildning avseende transport av personer som har omhändertagits.

6 § Den särskilda utbildningen för transport av personer som har omhändertagits ska ha det innehåll som anges i *bilaga 3*.

Utbildningen ska i övrigt utformas och genomföras enligt den kursplan som Polismyndigheten har fastställt.

Utbildningen ska omfatta minst åtta timmar. En timme utgör 45 minuter undervisning.

7 kap.

2 § En ordningsvakt får inte utföra sidouppgifter om uppdraget att upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller att främja trygghet försummas. En sidouppgift får heller inte utföras om den riskerar att skada förtroendet för ordningsvaktens uppdrag.

3 § En ordningsvakt ska visa upp sitt bevis om förordnande för den som begär det.

6 § En ordningsvakt som får anvisning eller ledning från polisman att utföra viss uppgift ska informera polismannen om han eller hon saknar utbildning som krävs enligt 4 kap. 1 § för att utföra uppgiften.

7 § En ordningsvakt ska skriftligen avrapportera bl.a. när han eller hon har

- gripit med stöd av 24 kap. 7 § rättegångsbalken,
- gripit med stöd av 35 § lagen (1964:167) om unga lagöverträdare,
- avvisat, avlägsnat eller omhändertagit med stöd av 13 § polislagen (1984:387),
- omhändertagit enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
- avvisat eller avlägsnat enligt 4 kap. 9 § ordningslagen (1993:1617),
- utfört kroppsvisitation enligt 19 § första stycket polislagen (1984:387),
- påträffat avvikelser vid utförd kroppsvisitation enligt lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol,
- påträffat avvikelser vid utförd kroppsvisitation enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting,
- tagit gods i beslag enligt 27 kap. 4 § rättegångsbalken,
- tagit alkohol i beslag eller förstört beslagtagna alkohol av ringa värde enligt 2 § tredje stycket 3 lagen (1958:205) om förverkande av alkohol m.m.,
- använt handfängsel enligt 29 § tredje stycket polislagen (1984:387),
- påträffat avvikelser vid utförd säkerhetskontroll enligt lagen (2018:1974) om säkerhetskontroll vid Sametingets offentliga sammanträden,
- påträffat avvikelser vid utförd säkerhetskontroll enligt lagen (2021:77) om säkerhetskontroll på frivårdskontor, och

- påträffat avvikelser vid utförd in- och utpasseringskontroll enligt lagen (2022:1011) om in- och utpasseringskontroll vid högskoleprov.

Rapporteringsskyldigheten enligt första stycket ska innehålla uppgifter om

- vem som har fattat beslutet om ingripandet,
- grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
- vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
- beslagtaget gods,
- alkohol som har förstörts,
- vart den omhändertagne har transporterats,
- vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot, om dessa uppgifter är kända,
- tidpunkten för ingripandet, och
- vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet samt,
- andra omständigheter under uppdraget som bör komma till Polismyndighetens kännedom.

9 § Avrapportering enligt 7 § ska göras i omedelbar anslutning till genomförd åtgärd i Polismyndighetens it-system för tjänstgöringsanmälan och avrapportering.

10 § I händelse av driftstörningar ska tjänstgöringsanmälan och avrapportering istället ske på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

8 kap.

2 § En ordningsvakt ska visa upp identitetshandling och sitt bevis om förordnande på begäran av Polismyndigheten eller annan behörig tillsynsmyndighet.

9 kap.

13 § Fordon som används för transport av en omhändertagen person ska vara utrustat med

- skydd som förhindrar insyn genom bilrutor till det utrymme där den omhändertagne är placerad under transporten,
- skydd som förhindrar att den omhändertagne kan skada eller på annat sätt fysiskt störa fordonets förare under transporten, och
- första hjälpen-utrustning.

Kurvhandtag får inte finnas vid den plats i fordonet där den omhändertagne är placerad. Om den omhändertagne är placerad vid en dörr i fordonet ska dörren inte vara möjlig att öppna inifrån.

14 § Fordon som ska användas för transport av en omhändertagen person ska godkännas av Polismyndigheten. Ansökan om godkännande ska göras av registrerad ägare av fordonet på det sätt som Polismyndigheten anvisar.

Polismyndigheten utför tillsyn över de fordon som används för transport av omhändertagna personer.

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2024.
2. Genom föreskrifterna upphävs Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2020:20) om fortbildning av ordningsvakter med anledning av sjukdomen covid-19, FAP 670-2.
3. En ordningsvakt som är förordnad enligt lagen (1980:578) om ordningsvakter för ett visst tjänstgöringsställe får även tjänstgöra på annan plats, annat område eller i annan verksamhet där det finns ett tillstånd eller det följer av lag eller annan författning att ordningsvakter får användas.
4. Ett förordnande som har förlängts med stöd av de upphävda föreskrifterna ska fortsätta att gälla till dess att förordnandet upphör, dock längst till utgången av 2025.
5. Vad som föreskrivs i 3 kap. 4 § andra stycket ska inte tillämpas avseende den som varit förordnad som ordningsvakt före den 1 januari 2024.
6. En sökande som har bedömts som lämplig enligt 3 kap. 4 § första stycket Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter före den 1 januari 2024 omfattas inte av kraven i 2 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 4 § andra stycket.
7. En ordningsvakt som är förordnad enligt lagen (1980:578) om ordningsvakter och som inte med godkänt resultat har genomgått utbildning i ordningshållning på arena får inte utföra sådan uppgift till dess att han eller hon har genomgått utbildning som Polismyndigheten föreskrivit eller godkänt för uppgiften.

På Polismyndighetens vägnar

ANDERS THORNBERG

Linda Alén
(Rättsavdelningen)

Bilaga 1 – Grundutbildning för ordningsvakter

Utbildningens syfte och mål

Grundutbildningen ska ge deltagaren de kunskaper och färdigheter som krävs för tjänstgöring som ordningsvakt.

Utbildningens innehåll

Ordningsvaktens uppdrag

Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna visa kunskap om och förståelse för

- de bestämmelser som styr ordningsvaktens uppdrag och befogenheter,
- yrkesetik,
- otillåten påverkan,
- proportionalitetsprincipen och andra rättssäkerhetsprinciper,
- Polismyndighetens ledning och skyldigheten att följa en polis-
mans anvisningar,
- brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetsmetodik och
tillvägagångssätt,
- kemiska, biologiska, radioaktiva, nukleära och explosiva ämnen
(CBRNE).
- förväxlingssjukdomar, och
- skaderisker och dödsorsaker i samband med ingripanden med
våld.

Ordningsvaktens praktiska förmågor

Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna

- använda kommunikationssystem för samverkan, ledning och styrning,
- använda Polismyndighetens it-system för tjänstgöringsanmälan och avrapportering,
- konflikthantering,
- utföra livräddande åtgärder och använda metoder för akut omhändertagande,
- utföra brandbekämpande åtgärder,
- vid ingripande mot person eller folksamling:
  - o tillämpa reglerna om ordningsvaktens uppdrag och befogenheter,
  - o använda rutiner och arbetssätt som ingår i de taktiska, mentala och kommunikativa kunskapsområdena,
  - o använda konfliktreducerande metoder, och

- använda taktiska och fysiska tekniker, utrustning och metoder.

Ordningsvaktens förhållningssätt

Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna agera i enlighet med de krav på uppträdande som ställs i dessa föreskrifter.

Bilaga 2 – Fortbildning för ordningsvakter

Utbildningens syfte och mål

Fortbildningen ska säkerställa att deltagaren upprätthåller de kunskaper och färdigheter som krävs för tjänstgöring som ordningsvakt.

Utbildningens innehåll

Ordningsvaktens uppdrag

Efter genomgången fortbildning ska deltagaren kunna visa kunskap om och förståelse för

- de bestämmelser som styr ordningsvaktens uppdrag och befogenheter,
- yrkesetik,
- otillåten påverkan,
- proportionalitetsprincipen och andra rättssäkerhetsprinciper,
- Polismyndighetens ledning och skyldigheten att följa en polis-mans anvisningar,
- brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetsmetodik och tillvägagångssätt,
- kemiska, biologiska, radioaktiva, nukleära och explosiva ämnen (CBRNE).
- förväxlingssjukdomar, och
- skaderisker och dödsorsaker i samband med ingripanden med våld.

Ordningsvaktens praktiska förmågor

Efter genomgången fortbildning ska deltagaren kunna

- använda kommunikationssystem för samverkan, ledning och styrning,
- använda Polismyndighetens it-system för tjänstgöringsanmälan och avrapportering,
- konflikthantering,
- utföra livräddande åtgärder och använda metoder för akut omhändertagande,
- utföra brandbekämpande åtgärder,
- vid ingripande mot person eller folksamling:
  - o tillämpa reglerna om ordningsvaktens uppdrag och befogenheter,
  - o använda rutiner och arbetssätt som ingår i de taktiska, mentala och kommunikativa kunskapsområdena,
  - o använda konfliktreducerande metoder, och

- använda taktiska och fysiska tekniker, utrustning och metoder.

Ordningstvaktens förhållningssätt

Efter genomgången fortbildning ska deltagaren kunna agera i enlighet med de krav på uppträdande som ställs i dessa föreskrifter.

Bilaga 3 – Särskild utbildning för transport av personer som har omhändertagits

Utbildningens syfte och mål

Den särskilda utbildningen ska ge deltagaren de kunskaper och färdigheter som krävs för att på ett säkert sätt kunna genomföra transporter av personer som har omhändertagits.

Utbildningens innehåll

Ordningsvaktens uppdrag

Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna

- visa kunskap om och förståelse för de regler som styr ordningsvaktens befogenhet att omhänderta och transportera personer enligt 13 och 29 §§ polislagen (1984:387) och 1 och 10 §§ lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
- ha kännedom om vilken funktion inom Polismyndigheten som är behörig att fatta beslut om transport av personer som har omhändertagits, och
- ha kännedom om Polismyndighetens rutiner för överlämning av den omhändertagne på platser som Polismyndigheten beslutar om, såsom arrest, akutmottagning eller tillnyktringsenhet.

Ordningsvaktens praktiska förmågor

Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna

- bedöma om den omhändertagne på grund av skada eller annan orsak behöver omedelbar läkarvård,
- sätta in, placera och ta ur den omhändertagne ur fordon,
- vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att den omhändertagne inte avviker eller uppträder våldsamt under transporten,
- använda handfängsel vid transport, och
- bedöma om det finns behov av att en transport avbryts eller att slutdestinationen ändras.

Ordningsvaktens förhållningsätt

Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna kontinuerligt övervaka den omhändertagnes hälsotillstånd.

Datum

2023-10-06

Diariernr (åberopas)

A175.834/2023

670

Konsekvensutredning avseende ändring av Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter (PMFS 2017:12, FAP 670-1)

Polismyndigheten avser att med stöd av 20 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter besluta om ändring i myndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter, FAP 670-1. Myndigheten redovisar härmed en konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Förslag till föreskrifter bifogas, se bilaga.

1 Beskrivning av problemet och vad Polismyndigheten vill uppnå

1.1 Problemet/Behovet

Riksdagen har beslutat en ny lag (2023:421) om ordningsvakter och regeringen en ny förordning (2023:422) om ordningsvakter som ska skapa förutsättningar för en mer flexibel och ökad användning av ordningsvakter. Regleringen innebär också att en helt ny tillståndsprocess för att använda ordningsvakter införs. Det finns därför behov av att anpassa de föreskrifter och allmänna råd som Polismyndigheten tidigare har utfärdat till innehållet i den nya lagstiftningen.

Den nya lagen och förordningen om ordningsvakter träder i kraft den 1 januari 2024, varvid den nuvarande lagen (1980:578) och förordningen (1980:589) om ordningsvakter upphävs. Ett förordnande som ordningsvakt som har beslutats enligt den upphävda lagen gäller till utgången av år 2025, om det inte dessförinnan har återkallats eller annars upphört att gälla.

1.2 Vad Polismyndigheten vill uppnå

Aktuella ändringar i föreskrifterna syftar i stort till att

- anpassa innehållet till den nya lagen och förordningen om ordningsvakter

- genomföra andra nödvändiga förenklingar, förtydliganden och ändringar.

1.2.1 Anpassa innehållet till den nya lagen och förordningen om ordningsvakter

De ändringar som behöver göras i föreskrifterna är följande.

1.2.1.1 Ny lydelse av rubrik och bestämmelser i kapitel 1, Tillstånd att använda ordningsvakter

Rubriken och bestämmelserna i nuvarande kapitel 1 tas bort, se avsnitt 1.2.2.1.

Den som vill använda ordningsvakter i sin verksamhet saknar i dag möjlighet att ansöka om det. Med dagens regler är det den enskilde ordningsvakten som ansöker hos Polismyndigheten om att bli förordnad för en viss verksamhet enligt 2–2 d §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter, eller, om det avser ett förordnande enligt 3 § samma lag, ett visst tjänstgöringsställe.

Genom den nya lagstiftningen införs en ny process för hur en enskild eller juridisk person kan ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter. I föreskrifterna ändras därför lydelsen av kapitel 1 till Tillstånd att använda ordningsvakter. I kapitlet införs nya bestämmelser om ansökan om tillstånd, ansökan om förlängning av tillstånd, upplysningsskyldighet och tillsyn.

I kapitlets 1 och 2 §§ anges hur en ansökan ska göras och vilka uppgifter som sökanden ska lämna. För att kunna bedriva den samverkan mellan tillståndshavare och Polismyndigheten som förutsätts ske enligt den nya lagstiftningen föreskrivs i 1 § att en kontaktperson ska anges, för kommunikering gällande ansökan och för samverkan med Polismyndigheten. För att möjliggöra teknisk utveckling av ansökningsförfarandet föreskrivs i 2 § att ansökan även kan ske på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

I 3–5 §§ finns vidare bestämmelser om vilka uppgifter eller omständigheter som sökandena ska ange till stöd för att det finns ett behov av att använda ordningsvakter och att det är ändamålsenligt att använda ordningsvakter på den plats, det område eller i den verksamhet som ansökan avser (jfr 4 § lagen (2023:421) om ordningsvakter, 2 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter, prop. 2022/23:91 s. 34 ff).

Det som materiellt är nytt i dessa avseenden är att en ordningsvakt ska kunna användas inte bara för att upprätthålla allmän ordning utan också för att främja trygghet och säkerhet, samt att redan påvisade ordningsstörningar inte längre ska väga lika tungt vid behovsprövningen. Det ska anses finnas ett behov av ordningsvakter om den allmänna ordningen, säkerheten eller tryggheten på den

aktuella platsen kan komma att förbättras om ordningsvakter arbetar där (jfr 4 § lagen (2023:421) om ordningsvakter, 2 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter, prop. 2022/23:91 s. 36). För att underlätta för sökanden har exemplifieringen av de underlag som kan ges in utökats i det allmänna rådet till 4 §.

Polismyndigheten avgör om tillstånd ska ges för en plats, ett område eller en verksamhet. Den sökande måste dock precisera vad ansökan avser.

I 5 § anges att sökanden ska bifoga en karta om ansökan avser en geografisk yta. Syftet med att bifoga en karta är att det område som tillståndet omfattar ska vara så tydligt som möjligt för både tillståndshavare och ordningsvakter samt underlätta för Polismyndighetens ledning och tillsyn av ordningsvakterna. I fråga om verksamhet kan det, beroende på vilken typ av verksamhet ansökan avser, i vissa fall vara nödvändigt att ange de lokaler och platser som verksamheten är knuten till. Ansökan ska vid behov även innehålla information om särskilda egenskaper eller risker förknippade med platsen eller verksamheten som kan påverka den enskilde ordningsvaktens säkerhet.

I de allmänna råden till 5 § har det förtydligats att en ansökan om tillstånd att använda ordningsvakter i en verksamhet även omfattar ordningsstörning som uppstår i anslutning till den verksamhet som omfattas av tillståndet om det har en tydlig anknytning till detsamma, och att denna omständighet inte behöver preciseras särskilt i ansökan. Detsamma gäller verksamheter som är undantagna från tillståndskravet. I de allmänna råden anges även exempel på risker som kan påverka den enskilde ordningsvaktens säkerhet.

I 6 och 7 §§ finns bestämmelser om hur en ansökan om förlängning av ett tillstånd ska göras. Syftet med utformningen av bestämmelserna är att sökanden inte på nytt ska behöva uppge de omständigheter som krävs vid en ny ansökan enligt 3–5 §§, utan att det räcker med en förenklad hantering där sökanden anger om förutsättningarna för det tidigare meddelade tillståndet har förändrats.

För att Polismyndigheten ska kunna följa upp om det finns skäl att återkalla ett beviljat tillstånd förs i 8 § in en bestämmelse om att tillståndshavaren snarast ska meddela Polismyndigheten om verksamheten förutsättningar för ett tillstånd har ändrats. Syftet är att Polismyndigheten ska kunna bedöma om det finns skäl att återkalla ett tillstånd eller meddela ändrade eller nya villkor till befintligt tillstånd. För att underlätta för sökanden och för handläggningen har ett formulär tagits fram för ändamålet. För att möjliggöra teknisk utveckling föreskrivs även att informationen kan lämnas på annat sätt som Polismyndigheten anvisar. Vidare införs allmänna råd som exemplifierar när information ska lämnas.

Vidare införs i 9 § en bestämmelse om att tillståndshavaren eller företrädare för denna på begäran ska visa upp sitt tillståndsbeslut för Polismyndigheten eller för annan behörig tillsynsmyndighet så att t.ex. den polisanställda vid en tillsyn lätt kan se hur många ordningsvakter som ska finnas på platsen.

1.2.1.2 Ändringar i 3 kap., Laglydnads- och lämplighetsprövning

Rubriken till 3 kap. ändras så att det tydligt framgår att det är laglydnads- och lämplighetsprövning vid en ansökan om förordnande som ordningsvakt.

1 § upphävs då bestämmelsens innehåll framgår av den nya lagen.

Det allmänna rådet till 2 § upphävs. Av propositionen s. 49 f framgår att utgångspunkten bör vara att den som lagförts för ett brott inte ska förordnas som ordningsvakt. Samtidigt behöver tidigare bagatellartad brottslighet inte utesluta att en person bedöms lämplig att utföra uppgifter som ordningsvakt. Den tid som har förflutit sedan brottet begicks och lagfördes, brottslighetens svårighetsgrad samt återfall i brottslighet kan ha betydelse för prövningen. Motsvarande omständigheter får även beaktas vid misstanke om brott.

Polismyndighetens bedömning av laglydnaden kommer därför att framgå i internt handläggarsstöd och i information till sökanden.

Nuvarande första och andra stycket i 4 § förs samman och justeras till ett nytt första stycke. Grundkravet är fortfarande att sökanden ska ha sådana kunskaper i det svenska språket och sådan kännedom om svenska förhållanden att han eller hon har förutsättningar att utföra sitt uppdrag som ordningsvakt.

Ett nytt stycke förs in i andra stycket i 4 § som preciserar vilka formella krav som ställs på sökanden avseende det svenska språket. I den nya lagen om ordningsvakter ges ordningsvakterna fler befogenheter och de får även ett bredare uppdrag. Detta ökar behovet av att kunna säkerställa att ordningsvakter har goda kunskaper i svenska språket för att kunna kommunicera i tal och skrift med medborgare, polis m.fl. Kravet på godkänd utbildning i svenska 1 eller motsvarande utbildning bidrar till en likvärdig prövning av sökandens lämplighet och ett mer effektivt handlägningsförfarande.

1.2.1.3 Ändringar i 4 kap., Utbildning

I kapitel 4 regleras förutsättningarna för att genomgå grundutbildning, fortbildning och särskild utbildning till ordningsvakter. Kapitlet görs om för att bättre harmonisera med regleringen i den nya lagen och förordningen om ordningsvakter, vilket även innefattar redaktionella justeringar.

Innehållet i 1 § ändras. I den nu gällande lydelsen regleras kostnaderna för utbildningen, men eftersom de kommer att regleras direkt i 19 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter tas föreskriften bort. En ny lydelse införs i stället om att ordningsvakter, som utför en uppgift som omfattas av kravet på avrapportering enligt 7 kap. 7 § första stycket, ska med godkänt resultat ha genomgått sådan utbildning som Polismyndigheten föreskrivit eller godkänt för den specifika arbetsuppgift som de utför. Med sådan utbildning avses både tidigare föreskrivna utbildningar, kompletterande utbildning inför ikraftträdandet av den nya lagen om ordningsvakter och kommande föreskrivna utbildningar. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att ordningsvakter är utbildade så att de på ett rättssäkert och tryggt sätt kan utföra de arbetsuppgifter som följer av lagen.

Innehållet i nuvarande 2 § flyttas till en ny paragraf, 2 a §. Den nya lydelsen i 2 § innebär att en sökande ska genomgå grundutbildning med godkänt resultat för att första gången förordnas som ordningsvakt, jfr 9 § 2 lagen (2023:421) om ordningsvakter.

I 2 a § hänvisas till bilaga 1. Bilaga 1 justeras i enlighet med vad som framgår av avsnitt 1.2.1.8. Därutöver läggs ett andra stycke till om att utbildningen ska utformas och genomföras enligt den kursplan som har fastställts av Polismyndigheten. Kursplanen avser att tydliggöra vilket närmare innehåll utbildningen ska ha. Ett nytt tredje stycke läggs till som reglerar att en timme utgör 45 minuter undervisning.

Bestämmelsen i 3 § justeras så att den angivna treårsperioden tas bort. Redan inhämtade kunskaper och färdigheter ska kunna tillgodoräknas väktare och skyddsvakter i grundutbildningen. Om och i så fall vilka moment som får undantas bedöms av kursansvarig inom Polismyndigheten i det enskilda fallet. I bestämmelsen läggs även till att inhämtade färdigheter ska beaktas. Syftet är att tydliggöra att även förmågan att tillämpa inhämtade kunskaper ska beaktas.

Bestämmelsen får ett nytt andra stycke där det anges att även den som har varit anställd som polis kan undantas från utbildningsmoment enligt första stycket. Skälet är att poliser besitter sådana kunskaper och färdigheter som kan motivera att delar av grundutbildningen får undantas.

Det allmänna rådet till 4 kap. 3 § upphävs på grund av att det riktar sig internt till handläggare inom Polismyndigheten.

Bestämmelsen i 4 § första stycket justeras. Det förtydligas att den som är eller har varit förordnad som ordningsvakt ska genomgå en fortbildning för att förordnas på nytt.

Det andra stycket i bestämmelsen tas bort eftersom det är en bestämmelse som endast riktar sig till Polismyndigheten. Det tredje stycket flyttas till och justeras i den nya bestämmelsen i 4 a §.

Det allmänna rådet till 4 § upphävs. Det ankommer på den ordningsvakt som har ett förordnande att ansöka om fortbildning i god tid innan förordnandet går ut. Genom införandet av it-stödet Nova är det tydligt för en ordningsvakt när dennes förordnande går ut, eftersom giltighetstiden för förordnandet syns vid varje inloggning i systemet. Därtill finns en funktion i it-stödet som innebär att den aktuella giltighetstiden rödmärkas när det återstår kortare tid än sex månader innan förordnandet går ut. Det allmänna rådet bedöms därmed inte fylla någon funktion.

En ny bestämmelse förs in i 4 a § där det i första stycket anges att utbildningen ska ha det innehåll som anges i bilaga 2. Innehållet i bilaga 2 justeras i enlighet med vad som framgår av avsnitt 1.2.1.8.

I bestämmelsens andra stycke anges att utbildningen ska utformas och genomföras enligt den kursplan som har fastställts av Polismyndigheten. Kursplanen avser att tydliggöra vilket närmare innehåll utbildningen ska ha. I bestämmelsens tredje stycke anges att fortbildningen ska omfatta minst 50 timmar och att en timme utgör 45 minuter undervisning.

Bestämmelsen i 5 § justeras. Utbildning för säkerhetskontroll kommer att ingå i grundutbildningen respektive fortbildningen. En särskild utbildning avseende transport av personer som har omhändertagits införs. Endast den som har ett förordnande som ordningsvakt och som har körkort med behörighet B får antas till utbildningen. Kravet på B-körkort införs då det är en grundläggande förutsättning för att kunna transportera omhändertagna personer i fordon.

Nuvarande bestämmelse i 6 § om särskild utbildning för ordningshållning på arena tas bort eftersom utbildningen kommer att ingå i den nya grundutbildningen respektive fortbildningen.

En ny bestämmelse läggs till i 6 § där det i första stycket anges att den särskilda utbildningen ska ha det innehåll som anges i bilaga 3, se närmare avsnitt 1.2.1.8. Ett andra stycke införs där det anges att utbildningen ska utformas och genomföras enligt den kursplan som Polismyndigheten har fastställt. Kursplanen avser att tydliggöra vilket närmare innehåll utbildningen ska ha. I ett nytt tredje stycke anges att utbildningen ska omfatta minst åtta timmar och att en timme utgör 45 minuter undervisning.

1.2.1.4 Upphävande av 5 kap., Förordnande

Hela kapitlet upphävs.

1 § första stycket upphävs då det redan av den nya lagen om ordningsvakter framgår vilka krav som ställs för att bli förordnad som ordningsvakt. Kravet på ett godkänt resultat på föreskriven utbildning framgår redan av föreskrifternas 3 kap. 3 § 6. Något behov av en tidsfrist finns inte eftersom beslut om förordnande fattas i anslutning till genomgången utbildning.

Enligt 1 § andra stycket i föreskrifterna ska en ordningsvakt som avslutade sin grundutbildning eller fortbildning för mer än fem år sedan genomgå en ny grundutbildning innan ett nytt förordnande kan meddelas. Genom den nya lagstiftningen kommer ordningsvaktens befogenheter och uppdrag att utökas. Även grundutbildningen blir mer omfattande. Behovet av kontinuerlig utbildning kommer att tillgodoses genom en mer omfattande fortbildning. Det finns därför inte något behov av att på nytt genomgå en grundutbildning.

2 och 3 §§ upphävs då säkerhetskontroller och arbete med folksamling kommer att ingå i samtliga ordningsvaktens befogenheter och därmed ingå i grundutbildning och fortbildning.

En ordningsvakt som saknar utbildning för att genomföra säkerhetskontroller, in- och utpasseringskontroll eller arbeta med folksamling men som efter ikraftträdandet av den nya lagen om ordningsvakter vill utföra dessa uppgifter, kommer att utbildas i dessa moment i samband med att de ansöker om nytt förordnande. Några övergångsbestämmelser är därför inte nödvändiga.

1.2.1.5 Upphävande av 6 kap., Förordnandeområde

Enligt dagens regler är det den enskilde ordningsvakten som ansöker hos Polismyndigheten om att bli förordnad för en viss verksamhet enligt 2–2 d §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter, eller, om det avser ett förordnande enligt 3 § samma lag, ett visst tjänstgöringsställe. Den koppling som idag finns mellan ordningsvaktens förordnande och ett förordnandeområde kommer att upphöra genom den nya lagstiftningen, då en enskild eller juridisk person i stället ska ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter på en viss plats, område eller verksamhet.

Bestämmelserna om förordnandeområde i 6 kap. i föreskrifterna upphävs därför, och kapitel 1 får en helt ny lydelse till följd av den nya tillståndsprocessen (se avsnitt 1.2.1.1).

1.2.1.6 *Ändringar i 7 kap. Ordningsvaks åligganden*

I 7 kap. 2 § görs ett tillägg om att ordningsvaktens uppdrag även är att upprätthålla säkerhet och att främja trygghet så att bestämmelsen överensstämmer med ordningsvaktens uppdrag enligt 2 § i den nya lagen. Därutöver har det förtydligats att sidouppgifter får utföras endast i den utsträckning de inte påverkar ordningsvaktens tjänstgöring eller förtroendet för uppdraget. Därmed bedöms det inte längre finnas behov av att exemplifiera sidouppgifter i allmänna råd. Förtydligandet innebär ingen förändring av tidigare ställningstaganden vad gäller kontroll av ålder eller servering av alkohol. De allmänna råden till bestämmelsen upphävs därför.

Nuvarande 4 § upphävs eftersom skyldigheten att följa polismans anvisning följer av den nya lagen om ordningsvakter.

Det allmänna rådet till bestämmelsen tas bort eftersom bestämmelsen som det hänvisar till upphävs. Vägledning för när ordningsvakter kan utföra uppgifter som ligger utanför det egentliga uppdraget och geografiska området finns i prop. 2022/23:91 s. 47. Det allmänna rådet stämmer heller inte överens med de ändringar som görs i den nya lagen om ordningsvakter avseende förordnandeområden. Sista meningen i det allmänna rådet är också felaktig.

Den nuvarande lydelsen i 6 § tas bort eftersom de befogenheter som en ordningsvakt har regleras i den nya lagen om ordningsvakter. 6 § får i stället en ny lydelse som innebär en skyldighet för en ordningsvakt att upplysa om denne saknar rätt utbildning för att utföra viss uppgift som anvisas av polisman, jfr 13 § lagen (2023:421) om ordningsvakter.

I 7 § första stycket anges i vilka situationer en ordningsvakt ska dokumentera vidtagna åtgärder. Genom att ordningsvakter får nya befogenheter i polislagen (1984:387), lagen (2018:1974) om säkerhetskontroll vid Sametingets offentliga sammanträden, lagen (2021:77) om säkerhetskontroll på frivårdskontor, och lagen (2022:1011) om in- och utpasseringskontroll vid högskoleprov läggs dessa hänvisningar till i bestämmelsen. Rapporteringsskyldigheten avser dock endast påträffade avvikelser avseende sådana utförda kroppsvisitationer.

I bestämmelsens andra stycke anges vilka uppgifter rapporteringsskyldigheten enligt första stycket omfattar. Eftersom ordningsvakter i den nya lagen även kommer att kunna förstöra alkohol av ringa värde och transportera omhändertagna personer anges att sådana åtgärder ska dokumenteras. Eftersom ordningsvakter inte alltid ska fastställa identiteten på personer som de ingriper mot har ett tillägg gjorts, ifråga om vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot, att detta endast ska rapporteras om uppgifterna är kända.

I 9 § införs ett krav på att avrapportering ska ske i omedelbar anslutning till genomförd åtgärd i Polismyndighetens it-system för tjänstgöringsanmälan och avrapportering. Vissa av ordningsvaktens nya befogenheter kräver en direktrapportering för att Polismyndigheten ska kunna fatta beslut på ett effektivt och korrekt sätt.

I 10 § tas tidsangivelsen om 24 timmar bort eftersom avrapportering ska ske i omedelbar anslutning till genomförd åtgärd.

1.2.1.7 Ändringar i 9 kap., Uniformering och utrustning m.m.

Den nuvarande lydelsen i 13 § tas bort då yttre tillsyn redan regleras i 8 kap. 1 § tredje stycket.

Den nya lydelsen i 13 § reglerar hur ett fordon som används för transport av omhändertagna ska vara utrustat. Bestämmelsen införs som en konsekvens av att ordningsvakter i den nya lagen ges möjlighet att under vissa förutsättningar transportera omhändertagna personer. Sammantaget syftar den till att transporter ska kunna genomföras på ett så säkert sätt som möjligt. Fordonet ska vara utrustat dels för att förhindra insyn för att skydda den omhändertagnes personliga integritet, dels för att tillgodose den fysiska säkerheten för såväl den omhändertagne som ordningsvakterna som utför transporten.

En ny 14 § förs in som reglerar att fordon som ska användas för transport av en omhändertagen person ska godkännas av Polismyndigheten. Ansökan ska göras av registrerad ägare av fordonet på det sätt Polismyndigheten anvisar. I ett andra stycke förtydligas att det är Polismyndigheten som ska utöva tillsyn över fordon som används för transport av omhändertagna personer.

1.2.1.8 Justeringar av utbildningsbilagorna (bilaga 1, 2 och 3)

Samtliga utbildningsbilagor justeras. De utformas så att det framgår vilka förmågor som ska uppnås med utbildningarna i stället för de tidigare uttömmande beskrivningarna av utbildningsmomenten.

Bilaga 1, grundutbildning för ordningsvakter, justeras på grund av att utbildningen som sådan ändras. Utbildningen har anpassats och kompletterats för att säkerställa att ordningsvakterna har kompetens för uppdraget enligt ny lagstiftning och för att utöva de nya befogenheterna, såsom att kroppsvisitera i syfte att fastställa en persons identitet och förstöra beslagtagna alkohol om värdet är ringa. Moment som tidigare har ingått i särskilda utbildningar, arenautbildningen och utbildningen för säkerhetskontroll, ingår nu i den nya grundutbildningen.

Bilaga 2 ändras så att den i stället för den upphävda utbildningen för säkerhetskontroll avser fortbildningen. En beskrivning av fortbildningen har tidigare inte funnits. Den förs nu in för att det tydligt ska framgå att fortbildningens innehåll motsvarar och speglar innehållet i grundutbildningen. Fortbildningen förlängs från 20 timmar till minst 50 timmar. Syftet med att utöka antalet moment i grundutbildningen och därmed också att förlänga fortbildningen är att ge ordningsvakterna en bredare grundkompetens.

Bilaga 3 ändras så att den i stället för den upphävda arenautbildningen avser den särskilda utbildningen avseende transport av personer som har omhändertagits. Den nya utbildningen kommer att omfatta minst åtta timmar.

1.2.2 Genomföra andra nödvändiga förenklingar, förtydliganden och ändringar

I samband med den översyn som har genomförts för att anpassa föreskrifterna till den nya lagstiftningen har Polismyndigheten även identifierat några andra nödvändiga justeringar som av olika skäl bör göras i föreskrifterna. Vissa allmänna råd upphävs eftersom motsvarande ledning i stället framgår av propositionen. En total översyn av föreskrifterna har inte kunnat göras vid detta tillfälle. De ändringar som Polismyndigheten anser bör göras i detta skede är följande.

1.2.2.1 *Ändringar i nuvarande 1 kap., Författningsbestämmelser*

Rubriken och bestämmelserna i nuvarande kapitel 1 får ny lydelse, se avsnitt 1.2.1.1.

Nuvarande kapitel 1 innehåller två bestämmelser, där den första innehåller en uppräkningslista av ett antal lagar som innehåller bestämmelser om ordningsvakter och den andra innehåller regler om Polismyndighetens organisation för samverkan och kontakt med ordningsvakter.

Nuvarande 1 kap. 1 § upphävs då den innehåller en obehövlig uppräkningslista av bestämmelser om ordningsvakter som finns i annan lagstiftning. 2 § upphävs då den gäller Polismyndighetens inre organisation och i stället bör regleras genom intern styrning.

1.2.2.2 *Ändringar i 2 kap., Ansökan om förordnande och utbildning till ordningsvakt*

I 1 § första stycket görs ett tillägg för att möjliggöra teknisk utveckling av ansökningsförfarandet. Där föreskrivs därför att ansökan även kan ske på annat sätt som Polismyndigheten anvisar.

I 1 § införs vidare två nya stycken för att precisera vilka handlingar som ska ges in i samband med en ansökan om förordnande som ordningsvakt. Bestämmelserna syftar till att bidra till en effektivare handläggning och minska behovet av kompletteringar.

Andra stycket förs in för att tydliggöra att det åligger en sökande som har varit bosatt i annat land utanför EU och Storbritannien att ge in underlag som visar att han eller hon uppfyller de krav som ställs för att bli förordnad som ordningsvakt. Den som tidigare varit förordnad som ordningsvakt behöver inte lämna in sådant utdrag som avser tidsperioder före det senaste förordnandet.

Tredje stycket förs in för att sökanden i sin första ansökan ska styrka kravet i 3 kap. 4 § på godkänt betyg i svenska 1.

Nuvarande 2 § förtydligas så att det framgår att det avser prövning av ansökan om förordnande som ordningsvakt.

Nuvarande lydelse i 3 § tas bort då det saknas praktiskt behov av bestämmelsen. Samtliga sökanden som klarar det första steget i laglydnads- och lämplighetsprövningen ska erbjudas en utbildningsplats i turordning. Det finns därför inget behov av att ange en ansökans giltighetstid.

En helt ny lydelse förs in 3 § för att precisera hur ansökan ska gå till vid ansökan till särskild utbildning, såsom transportutbildningen. Ett formulär har tagits fram för att underlätta ansökningsförfarandet.

Som en följd av ovanstående ändras rubriken för kapitlet till Ansökan om förordnande som ordningsvakt och till särskild utbildning.

1.2.2.3 Ändringar i 7 kap., Ordningsevaks åligganden

I 3 § första stycket görs endast språkliga justeringar. De medför inte någon ändring i sak.

Bestämmelsens andra stycke upphävs. Bevis om förordnande kan visas upp utan att ordningsevaken samtidigt avslöjar sina personuppgifter. Ordningsevakens uppdrag beskrivs dessutom felaktigt.

Bestämmelsens tredje stycke flyttas till 8 kap. 2 § som reglerar tillsyn av ordningsevaker. Det allmänna rådet till bestämmelsen tas bort eftersom uppvisandet av ett förordnande kan ske utan att ordningsevakens personnummer samtidigt visas.

Nuvarande 8 § upphävs. Skyldigheten som framgår av första stycket följer redan av annan författning. Skyldigheten som framgår av andra stycket regleras redan i 7 kap. 7 § andra stycket om att rapportera andra omständigheter under uppdraget som bör komma till Polismyndighetens kännedom. Det behövs således inte någon ytterligare reglering av detta.

I 9 § tas hänvisningen till 8 § bort eftersom denna bestämmelse upphävs.

1.2.2.4 Ändringar i 8 kap., Tillsyn, avstängning och återkallelse m.m.

Nuvarande lydelse i 2 § tas bort då det framgår av den nya lagen när avstängning och återkallelse får ske.

De allmänna råden till 2 § upphävs. Förutsättningarna för avstängning och återkallelse framgår av prop. 2022/23:91 s. 88 f och kommer, för att säkerställa en enhetlig tillämpning av Polismyndighetens handläggare, även att finnas i ett handläggarstöd. Information om avstängning och återkallelse kommer också att publiceras på www.polisen.se samt ingå i ordningsvaktens utbildning.

Innehållet i 7 kap. 3 § tredje stycket flyttas till 2 § som därmed får en helt ny lydelse. Paragrafen justeras redaktionellt.

2 Eventuella alternativa lösningar och effekterna av utebliven förnyelse av föreskrifterna

Polismyndigheten ser inte några alternativa lösningar till att ändra föreskrifterna eftersom myndigheten genom förordningen om ordningsvakter har regeringens uppdrag att besluta om föreskrifter. Att behålla de nuvarande felaktiga föreskrifterna eller att upphäva dem utan att ersätta dem med något nytt är således inte tänkbara alternativ.

Om föreskrifterna inte ändras kommer den nya lagstiftningen inte att få det genomslag som lagstiftaren har avsett.

Ändringarna som föreslås har också för avsikt att göra regelverket mer ändamålsenligt och anpassat för utveckling av tekniska lösningar och mindre sårbart vid förändringar i exempelvis andra författningar.

Om inte övriga förslag genomförs fortlöper verksamheten som tidigare och onödiga hinder och administration kvarstår. Sammantaget skulle verksamheten vara mindre effektiv och mer kostsam än nödvändigt.

3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De nya och justerade bestämmelserna i föreskrifterna berör

- Enskilda som sökande och innehavare av tillstånd att använda ordningsvakter och som sökande och innehavare av förordnande som ordningsvakt.
- Juridiska personer, t.ex. kommuner, myndigheter, näringsidkare och sjukhus som sökande och innehavare av tillstånd att använda ordningsvakter.
- Auktoriserade bevakningsföretag i den mån de tillhandahåller ordningsvakter till en uppdragsgivare, vilka omfattas av föreskrifterna.
- Auktoriserade utbildningsföretag och eventuella andra utbildningsanordnare avseende föreskriven utbildning i den mån de kan komma att få tillstånd att bedriva utbildning för ordningsvakter.
- Myndigheter som kan komma att bedriva tillsyn över tillståndshavare eller ordningsvakter, t.ex. länsstyrelser och kommuner.
- Polismyndigheten bl.a. som handläggare av ärenden om tillstånd att använda ordningsvakter och av förordnande som ordningsvakt.

4 Bemyndigande för myndighetens beslutanderätt

Polismyndigheten har genom 20 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om ordningsvaktens rapporteringsplikt inklusive dokumentation, om utbildningens utformning och genomförande samt om ordningsvaktens utrustning. Polismyndigheten får även meddela föreskrifter om en kortare utbildningstid än den som anges i 13 § förordningen om ordningsvakter för den som har genomgått polis-, väktar- eller skyddsutbildning. Polismyndigheten får också meddela föreskrifter för verkställigheten av lagen (2023:421) om ordningsvakter och förordningen (2023:422) om ordningsvakter.

5 Kostnadmässiga och andra konsekvenser

5.1 1 kap. tillstånd att använda ordningsvakter

Bestämmelserna i 1 kap. syftar till att underlätta och skapa ett enhetligt ansökningsförfarande för både sökanden och Polismyndigheten. De uppgifter som föreskrivs om i 1–5 §§ bedöms inte innebära några kostnadmässiga eller andra konsekvenser eller vara alltför betungande för sökanden.

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ avseende ansökan om förlängning bedöms medföra ytterligare en förenkling av ansökningsförfarandet och inte innebära några kostnadmässiga eller andra konsekvenser eller vara alltför betungande för sökanden.

Syftet med upplysningsskyldigheten i 8 § är att Polismyndigheten ska kunna bedöma om det finns skäl att återkalla ett tillstånd eller meddela ändrade eller

nya villkor till befintligt tillstånd. Upplýsingsskyldigheten bedöms inte som alltför betungande för tillståndshavaren.

Syftet med 9 § är att Polismyndigheten ska kunna utföra en effektiv tillsyn. Skyldigheten bedöms inte som alltför betungande för tillståndshavaren.

För Polismyndigheten innebär 1 och 8 §§ kostnader för att ta fram nya formulär. Kostnaderna bedöms som ringa.

5.2 2 kap. Ansökan om förordnande som ordningsvakt och till särskild utbildning

De nya bestämmelserna i 1 § syftar till att få ett fullgott underlag för att bedöma sökandens laglydnad och lämplighet och därmed underlätta handläggningen.

Skyldigheten att lämna in intyg i svenska språket bedöms inte innebära några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser eller vara alltför betungande för sökanden.

Skyldigheten att lämna in ett utdrag från myndighet i annat land utanför EU kan innebära vissa kostnader för sökande som varit bosatta utomlands och ta viss tid i anspråk. Dessa konsekvenser bedöms dock motiverade mot bakgrund av det syfte som ska uppnås med bestämmelsen.

En konsekvens av att nuvarande lydelse i 3 § utgår kan vara att ett ärende i ärendehanteringssystemet är pågående under en längre tid än idag. Den faktiska handläggningstiden för sökanden kommer dock inte att påverkas.

Syftet med den nya lydelsen i 3 § är att underlätta och skapa ett enhetligt ansökningsförfarande för både sökanden och Polismyndigheten. Förfarandet bedöms inte innebära några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser.

För Polismyndigheten innebär 3 § kostnader för att ta fram ett nytt formulär. Kostnaderna bedöms som ringa.

5.3 3 kap. Laglydnads- och lämplighetsprövning

Den nya lydelsen i 4 § innebär att det införs ett nytt krav på att sökanden ska ha genomgått utbildning i Svenska 1 eller motsvarande utbildning med godkänt betyg. Det kan medföra vissa kostnadsmissiga konsekvenser och ta viss tid i anspråk för sökanden. Samtidigt förenklas urvalsprocessen vilket blir mer kostnadseffektivt för både sökanden och Polismyndigheten. Sammantaget bedöms konsekvenserna av bestämmelsen motiverade mot bakgrund av det syfte som ska uppnås.

5.4 4 kap. Utbildningar inklusive bilagorna 1–3

Den nya lagen som bl.a. reglerar 160 timmars grundutbildning innebär i sig konsekvenser för berörda. Konsekvensutredningen behandlar dock bara konsekvenserna av Polismyndighetens föreskrifter.

Enligt nu gällande 8 § ordningsvaktsförordningen får Polismyndigheten ta ut avgift för utbildning av ordningsvakter. Av 5 § tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) framgår att Polismyndigheten själv får, upp till full kostnadstäckning, besluta om storleken på avgifterna. Polismyndigheten har beslutat om följande avgifter:

- grundutbildning 22 875 kronor
- fortbildning 8 000 kronor
- särskild utbildning för ordningshållning på arena (arenautbildningen) 11 250 kronor
- särskild utbildning för förordnande enligt 2 a och b §§ lagen om ordningsvakter (utbildningen i säkerhetskontroll) 8 250 kronor.

Från och med den 1 januari 2024 regleras avgifterna för ordningsvaktsutbildningarna i 19 § andra stycket ordningsvaktsförordningen. Av bestämmelsen framgår att avgifterna ska vara följande:

- grundutbildning 10 000 kronor
- fortbildning 5 000 kronor
- särskild utbildning 5 000 kronor.

Genom de föreslagna föreskrifterna kommer arenautbildningen och utbildningen i säkerhetskontroll från och med den 1 januari 2024 att införlivas i grundutbildningen och fortbildningen. Avgifterna för att genomgå ordningsvaktsutbildningarna kommer med andra ord att bli avsevärt mycket lägre.

Grundutbildningen kommer enligt den nya lagen att förlängas från 80 till minst 160 timmar och fortbildningen enligt föreskrifterna från 20 till minst 50 timmar. De betydligt längre utbildningarna kommer att medföra ett större produktionsbortfall för bevakningsföretag och ett större lönebortfall för ordningsvakter. Delar av utbildningarna kommer dock att ske digitalt. Några av de digitala utbildningsmomenten kommer att kunna genomföras valfri tid, medan andra sker på fasta tider. Digitaliseringen innebär att utbildningsdeltagarna dels får minskade reskostnader, dels möjlighet att till viss del anpassa studietiden efter egna behov. Den nya lagen innebär också att ordningsvakten bara behöver genomgå fortbildning vart femte år i stället för vart tredje. Om en sökande har genomgått föreskriven väktar- eller skyddsvaktsutbildning med godkänt resultat eller varit anställd som polis får vidare de utbildningsmoment som innebär en upprepning av redan inhämtade

kunskaper och färdigheter undantas från grundutbildningen för ordningsvakter utan begränsning i tid.

Den föreskrivna särskilda utbildningen för transport av personer som har omhändertagits beräknas omfatta minst åtta timmar närstudier. Polismyndigheten kan i nuläget inte bedöma hur många ordningsvakter som kommer att genomföra den särskilda utbildningen. Om det rör sig om ett mindre antal ordningsvakter kommer utbildningen sannolikt att tillhandahållas på en plats i Sverige. Vid ett större antal deltagare kommer utbildningen att tillhandahållas på fler platser.

Polismyndigheten bedömer att föreskrifterna om utbildning i övrigt inte kommer att få några större konsekvenser för bevakningsföretag.

För Polismyndigheten medför förändringarna av utbildningarna bland annat att ytterligare personal inledningsvis måste rekryteras för att utbilda ordningsvakter. De längre utbildningarna kan även medföra att Polismyndigheten behöver hyra externa utbildningslokaler. Om externa utbildningslokaler behöver hyras kan kostnaderna för genomförandet av grundutbildning respektive fortbildning uppskattas till tio miljoner respektive fem miljoner kronor per år. Den särskilda utbildningen för transport av personer som har omhändertagits medför även kostnader för tillhandahållande av fordon och drivmedel.

Polismyndigheten tilldelas dock särskilda medel under åren 2023–2025 för arbetet med den nya lagen om ordningsvakter, varför förändringarna inte bedöms medföra några större ekonomiska konsekvenser för myndigheten (se prop. 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023 s. 107 och 690).

5.5 5 kap. Förordnande

Konsekvenserna av att kravet på att genomgå ny grundutbildning efter fem år tas bort innebär en lättnad för den enskilde eftersom kostnaden för fortbildning är lägre än kostnaden för grundutbildningen. Den nya fortbildningen bedöms vara tillräcklig för att bibehålla förmågan att verka som ordningsvakt eftersom den är mer omfattande.

Förändringen att utbildningarna avseende säkerhetskontroll och arbete med folksamling lyfts in i grundutbildningen respektive fortbildningen är till fördel för de ordningsvakter som ska arbeta med sådana uppgifter då de inte behöver genomgå och betala för en särskild utbildning. Det underlättar även för uppdragsgivare och arbetsgivare att samtliga ordningsvakter i högre utsträckning har samma kunskaper.

5.6 7 kap. Ordningsvakts åligganden

Upphävande respektive ändrade lydelse av bestämmelser i 7 kap. bedöms inte få några ekonomiska eller andra konsekvenser.

5.7 8 kap. Tillsyn, avstängning och återkallelse

Att nuvarande lydelse i 2 § tas bort samt att tillhörande allmänna råd upphävs bedöms inte få några ekonomiska eller andra konsekvenser.

Det nya innehållet i 2 § har flyttats från 7 kap. 3 § tredje stycket och medför inga ekonomiska eller andra konsekvenser.

5.8 9 kap. Uniformering och utrustning m.m.

I de nya föreskrifterna ställs krav på viss utrustning i fordon som används för transport av omhändertagna. De krav som ställs avser att skapa ett säkert och tryggt utförande av transporterna.

Enligt bestämmelsen i 13 § ska fordon som används för transport av omhändertagna förses med skydd som förhindrar insyn genom bilrutor till det utrymme i fordonet där den omhändertagne är placerad under transporten. Kraven ställs endast på vilka ändamål som ska uppfyllas och inte på utformningen av utrustningen. Det är därför svårt att uppskatta kostnaden. Ett sätt att uppfylla kravet kan vara att sätta så kallad solfilm på fordonets bakruta och sidorutor. Att låta göra detta hos en verkstad kostar omkring 3 000 till 4 000 kronor.

Det krävs även att fordonet förses med ett skydd som förhindrar att den omhändertagne kan skada eller på annat sätt fysiskt störa fordonets förare. Det finns sannolikt inga standardprodukter som fyller den avsedda funktionen. Polisens fordon är utrustade med en egenframtagen anordning som fästs i fordonets mittkonsol. Eftersom det inte finns någon färdig produkt att köpa går det inte med säkerhet att ange en kostnad för att uppfylla kravet. Om en lösning likt den som Polismyndigheten har skulle väljas kommer det krävas att en verkstad dels tillverkar skyddsanordningen, dels monterar denna. Kostnaden för tillverkning och montering av skyddsanordningen uppskattas till mellan 5 000 och 10 000 kronor. Använder sig bevakningsföretaget av t.ex. en minibuss och placerar den omhändertagne längst bak kan framförvarande säten uppfylla kraven på skydd. I dessa fall kommer det inte tillkomma någon extra kostnad.

Första hjälpen-utrustning finns i en mängd olika utföranden och kan köpas hos flera återförsäljare. Den bedöms kosta omkring 500 kronor.

Demontering av kurvhandtag vid den plats i fordonet där den omhändertagne är placerad är en mindre åtgärd. Om den utförs i samband med någon av åtgärderna ovan bör kostnaden för detta moment vara försumbar.

Om den omhändertagne placeras vid en dörr i fordonet ska dörren inte vara möjlig att öppna inifrån. För att åstadkomma detta kan det så kallade barnlåset i dörren aktiveras, vilket är en tillräcklig åtgärd. Förslaget medför därmed inte några kostnader.

Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för Polismyndigheten.

6 Skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Polismyndigheten bedömer att föreskrifterna inte strider mot de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7 Tidpunkt för ikraftträdande och speciella informationsinsatser

Avsikten är att de ändrade föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2024. Till föreskrifterna finns övergångsbestämmelser.

Information om de ändringar av föreskrifterna som beslutas kommer att lämnas externt på www.polisen.se, och internt bland annat på intranätet och genom det samverkansforum som finns inom verksamhetsområdet på Polismyndigheten.

8 Påverkan för företag

Det finns knappt 7 000 förordnade ordningsvakter i Sverige. Ordningsvakter står formellt under Polismyndighetens befäl men kan vara anställda av ett bevakningsföretag eller ha personliga uppdrag från allmänna och privata aktörer. Ungefär hälften av ordningsvakterna är anställda av bevakningsföretag.

Det finns ca 300 auktoriserade bevakningsföretag i Sverige. Med bevakningsföretag avses ett företag som har tillstånd (auktorisering) enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag att yrkesmässigt utföra bevakning åt någon annan. Bevakningsföretag kan variera i storlek från att vara fåmansföretag till stora internationella koncerner.

Bevakningsföretag och andra företag som har anställda ordningsvakter kommer att påverkas i och med de förändrade utbildningarna för ordningsvakter. I grundutbildningen, som enligt den nya lagen ska omfatta minst 160 timmar, kommer de två tidigare särskilda utbildningarna, arenautbildningen och utbildningen för säkerhetskontroll, att ingå. Den mer omfattande

grundutbildningen kommer således medföra att ordningsvakterna får en bredare kompetens och kan användas för dessa uppgifter utan att behöva genomgå ytterligare utbildning.

Den lägre avgiften för grundutbildningen tillsammans med ett mer omfattande innehåll medför en avsevärd kostnadsbesparing för de bevakningsföretag och andra företag som bekostar sin personals utbildningar. Den sammanlagda avgiften för grundutbildningen och de två särskilda utbildningarna är i dag 42 375 kronor (se avsnitt 5.4). Motsvarande kompetens kommer med den nya grundutbildningen att erhållas för 10 000 kronor.

Borttagandet av kravet på ny grundutbildning för den som inte genomgått någon utbildning under de senaste fem åren innebär en lättnad för ordningsvaktens arbetsgivare.

Eftersom den längre grundutbildningen också medför en längre fortbildning än tidigare kommer bevakningsföretagen och andra företag med egna ordningsvakter att få ett större produktionsbortfall när deras personal fortbildas. Den nya lagen innebär dock att fortbildning endast behöver genomgåas vart femte år i stället för vart tredje. Precis som med grundutbildningen kommer den nya fortbildningen att höja kompetensen för den samlade ordningsvaktsskåren. Även om de har ett produktionsbortfall kommer den längre utbildningen leda till att bevakningsföretaget får ordningsvakter som kan användas i fler sammanhang och anlitas av fler uppdragsgivare.

Den nya transportutbildningen kommer att omfatta minst åtta timmar, vilket innebär ett smärre produktionsbortfall för bevakningsföretagen och företagen med egna ordningsvakter. Mot bakgrund av att utbildningen kommer att hållas på ett begränsat antal platser kan det också medföra kostnader för resor, kost och logi. Produktionsbortfallet och övriga tillkommande kostnader till följd av utbildningen bedöms dock kompenseras av att bevakningsföretaget kan åta sig fler uppdrag än tidigare.

Den nya bestämmelsen i 9 kap. 13 § kommer att påverka både bevakningsföretag och andra företag som har anställda ordningsvakter. De som kommer att utföra transporter av omhändertagna kommer att få kostnader för att utrusta fordon i enlighet med kraven som ställs i föreskriften. Som framgår av avsnitt 5.7 är det dock inte möjligt att beräkna exakta kostnader för sådan utrustning. Det är heller inte möjligt att beräkna hur många bevakningsföretag eller företag med anställda ordningsvakter som kommer att utföra transporter eller hur många fordon som behöver utrustas. Detta på grund av att det ännu inte är känt vilket behov eller vilken efterfrågan av transportkapacitet som kommer att finnas.

Regleringen har i övrigt inga effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon övrig beskrivning om sådan påverkan.

9 Kontaktperson hos Polismyndigheten

Linda Alén

[E-post: linda.alen@polisen.se](mailto:linda.alen@polisen.se)

Mobil: 072-500 34 39